

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

I. ŚWIAT ANTYCZNY

Wybuch wulkanu Toba (75 000 lat p.n.e.)	19
Nadchodzi era <i>homo sapiens sapiens</i> (38 000 lat p.n.e.)	21
Globalne ocieplenie (10 000 lat p.n.e.)	23
Osiedlenie się koczowników i uprawa roślin (8000 lat p.n.e.)	24
Wynalazek koła (6400 lat p.n.e.)	26
Wylew Morza Czarnego (5550 r. p.n.e.)	27
Pierwszy wytop miedzi (5500 lat p.n.e.)	28
Początek wojen w Mezopotamii (5000 lat p.n.e.)	30
Wzniesienie pierwszych megalitów (4700 lat p.n.e.)	32
Śmierć człowieka lodu (3300 lat p.n.e.)	35
Budowa piramidy schodkowej w Sakkarze (2900 r. p.n.e.)	37
Wynalezienie pisma klinowego przez Sumerów (2500 r. p.n.e.) ...	39
Wprowadzenie ryżu w Chinach (2300 r. p.n.e.)	40
Budowa labiryntu w Knossos (1900 r. p.n.e.)	41
Wybuch wulkanu Thera (1520 r. p.n.e.)	44
Echnaton wprowadza monoteizm (1374 r. p.n.e.)	47
Bitwa pod Kadeszem (1280 r. p.n.e.)	50
Exodus (ok. 1270 r. p.n.e.)	53
Atak Greków na Troję (1250 r. p.n.e.)	55
Budowa świątyni jerozolimskiej (950 r. p.n.e.)	57
Powstanie <i>Iliady</i> (850 r. p.n.e.)	60
Zdobycie Jerozolimy przez Nabuchodonozora (587 r. p.n.e.)	62
Oświecenie Buddy (528 r. p.n.e.)	64
Pojęcie przeludnienia (500 r. p.n.e.)	66
Złota Reguła (495 r. p.n.e.)	68
Bitwa pod Maratonem (490 r. p.n.e.)	70
Budowa Partenonu (438 r. p.n.e.)	71
Przysięga Hipokratesa (429 r. p.n.e.)	73

Zdobycie Aten przez Spartan (405 r. p.n.e.)	74
Śmierć Sokratesa (399 r. p.n.e.)	75
Budowa grobowca Mauzolososa (354 r. p.n.e.)	77
Bitwa pod Cheroneą (338 r. p.n.e.)	79
Bitwa pod Gaugamelą (331 r. p.n.e.)	81
Budowa latarni morskiej Faros w Aleksandrii (285 r. p.n.e.)	83
Kolos z Rodos (282 r. p.n.e.)	86
Wynalezienie śruby Archimedesesa (265 r. p.n.e.)	88
Palenie ksiąg przez cesarza Qin (212 r. p.n.e.)	89
Podbój Galii przez Juliusza Cezara (58 r. p.n.e.)	91
Zabójstwo Juliusza Cezara (44 r. p.n.e.)	93
Ukrzyżowanie Chrystusa (33 r.)	95
Pożar Rzymu (64 r.)	98
Wybuch Wezuwiusza (79 r.)	100
Bitwa pod Mostem Mulwijskim (312 r.)	102
Wandalowie plądrują Rzym (455 r.)	104
Wprowadzenie kalendarza chrześcijańskiego (525 r.)	106

II. ŚREDNIOWIECZE I RENESANS

Plaga Justyniana (541 r.)	111
Przybycie Świętego Augustyna do Kent (597 r.)	113
Powrót Mahometa do Mekki (629 r.)	116
Zniszczenie Biblioteki Aleksandryjskiej (646 r.)	118
Bitwa pod Poitiers (732 r.)	122
Koronacja Pepina Krótkiego przez Św. Bonifacego (751 r.)	124
Śmierć Haruna al-Rashida (809 r.)	126
Zwycięstwo Alfreda nad Duńczykami (878 r.)	128
Geneza powstania Anglii (925–973)	130
Wprowadzenie arabskiej notacji arytmetycznej	
na Zachodzie (975 r.)	132
Założenie kolonii na Grenlandii (981–986)	134
Zajęcie Anglii przez Duńczyków (1016 r.)	136
Zajęcie Anglii przez Normanów (1066 r.)	138
Spór między Henrykiem IV a papieżem	
Grzegorzem VII (1076 r.)	142
Wynalezienie kompasu magnetycznego (1086 r.)	144
Ukończenie budowy Angkor Wat (1150 r.)	147
Morderstwo Tomasza Becketa (1170 r.)	149
Żółta Rzeka zmienia swój bieg (1194 r.)	152
Magna Carta (1215 r.)	154

Wprowadzenie środków znieczulających (1236 r.)	157
Sprowadzenie prochu strzelniczego do Europy (1249 r.)	159
Bitwa pod Lewes (1264 r.)	161
Mongołowie najeżdżają Japonię (1274 r.)	164
Wyprawa Marco Polo do Chin (1275 r.)	166
Egzekucja Jakuba de Molay (1314 r.)	168
Czarna śmierć (1348 r.)	171
Bunt chłopów (1381 r.)	174
Zniszczenie Delhi (1398 r.)	176
Pojawienie się we Włoszech „Nauki geograficznej” Ptolemeusza (1405 r.)	178
Podróże Zheng He (1405–1433)	181
Joanna D’Arc namawia Delfina do zgłoszenia roszczeń do korony (1429 r.)	183
Portugalczyki docierają do przylądka Ras Budźdur (1433 r.)	185
Upadek Konstantynopola (1453 r.)	187
Szaleństwo Henryka VI (1453 r.)	188
Publikacja Biblii Gutenberga (1456 r.)	190
Podróż Kolumba do Nowego Świata (1492 r.)	192
Wyprawa Vasco da Gamy (1497 r.)	195
Powstanie <i>Mona Lizy</i> (1504 r.)	197
Wynalezienie zegarka (1511 r.)	199
Wezwanie do zniesienia niewolnictwa (1514 r.)	200
Reformacja (1517 r.)	202
Magellan opływa Ziemię (1519–1521)	205
William Tyndale tłumaczy Nowy Testament (1526 r.)	207
Upadek państwa Inków (1531 r.)	209
Architektura renesansu (1550 r.)	211
Rzeź hugenotów (1562 r.)	214
Morderstwo lorda Darnleya (1567 r.)	216
Obserwacja zmieniającego się wszechświata (1572 r.)	219
Sebastianizm (1578 r.)	220
Galileusz i wahadło (1581 r.)	223
Wprowadzenie kalendarza gregoriańskiego (1582 r.)	225
Sztuki Szekspira (1590–1612)	226

III. ŚWIAT OŚWIECONY

Początek kampanii antytytoniowej (1604 r.)	231
Obserwacje Księżyca i Jowisza przez Galileusza (1610 r.)	233
Defenestracja praska (1618 r.)	235

<i>Historia świata</i> Raleigha (1618 r.)	237
Przybycie żaglowca <i>Mayflower</i> do Nowego Świata (1620 r.)	241
Dyskurs Kartezjusza (1637 r.)	243
Śmierć Johna Harvarda (1638 r.)	245
Wynalezienie maszyny liczącej (1642 r.)	246
Egzekucja Karola I (1649 r.)	247
<i>Sceptical chymist</i> Boyle'a (1661 r.)	251
Dżuma w Europie (1663 r.)	253
Prawa grawitacji Newtona (1666 r.)	255
Wielki pożar Londynu (1666 r.)	257
<i>Mysli</i> Pascala (1670 r.)	260
Odkrycie wodospadu Niagara (1678 r.)	261
Założenie Kalkuty (1686 r.)	262
Trzęsienie ziemi i pożar w Edo (1703 r.)	264
Bitwa pod Blenheim (1704 r.)	266
Wrak statku <i>Association</i> (1707 r.)	267
Pierwsze prawo autorskie (1710 r.)	269
Pierwsze polowanie na kaszalota (1712 r.)	270
Bańka spekulacyjna (1720 r.)	272
Rewolucja w rolnictwie (1730 r.)	274
Trzęsienie ziemi w Lizbonie (1755 r.)	276
<i>Umowa społeczna</i> i <i>Emil</i> J.J. Rousseau (1762 r.)	278
Silnik parowy Jamesa Watta (1765 r.)	280
Herbatka bostońska (1773 r.)	282
Pierwsza wojskowa łódź podwodna (1775 r.)	284
Rejs kapitana Cooka po południowym Pacyfiku (1775 r.)	286
Pierwszy lot balonem (1783 r.)	287
Upadek Bastylii (1789 r.)	289

IV. ŚWIAT W WIEKU XIX

Napoleon cesarzem (1804 r.)	293
Bitwa pod Trafalgarem (1805 r.)	295
Reformy społeczne Roberta Owena (1809 r.)	298
Odwrot Napoleona spod Moskwy (1812 r.)	301
Wybuch Tambory (1815 r.)	303
Bitwa pod Waterloo (1815 r.)	304
Wyzwolenie Nowej Grenady (1819 r.)	307
Grecka deklaracja niepodległości (1822 r.)	310
Odszyfrowanie kamienia z Rosetty (1822 r.)	312

Początek wydobywania ropy naftowej w Baku (1823 r.)	314
<i>O populacji</i> Malthusa (1826 r.)	316
Wynalezienie mechanicznej żniwiarki (1831 r.)	318
Wynalezienie maszyny do szycia (1832 r.)	320
Zniesienie niewolnictwa w Wielkiej Brytanii i jej koloniach (1834 r.)	322
Wynalezienie fotografii (1838 r.)	324
Szlak Łez (1838 r.)	326
Wynalezienie roweru (1839 r.)	328
Wynalazek Goodyeara (1844 r.)	330
Wynalezienie telegrafu (1844 r.)	331
Wynalezienie środków znieczulających (1846 r.)	334
Ogłoszenie <i>Manifestu Partii Komunistycznej</i> (1847 r.)	336
Wielka Wystawa Światowa (1851 r.)	338
Wynalezienie bezpiecznej windy (1853 r.)	340
Wynalezienie konwertora Bessemera (1856 r.)	342
Odkrycie człowieka neandertalskiego (1856 r.)	343
Publikacja Darwina <i>O powstawaniu gatunków</i> (1859 r.)	345
Wynalazek kartaczołnicy (1861 r.)	348
Adres gettysburski Lincolna (1863 r.)	350
Konwencja genewska (1864 r.)	353
Zabójstwo Abrahama Lincolna (1865 r.)	354
Wynalezienie dynamitu (1866 r.)	358
Wynalezienie antyseptyki w chirurgii (1867 r.)	360
Publikacja <i>Das Kapital</i> Marksa (1867 r.)	362
Wynalezienie maszyny do pisania (1868 r.)	364
Pierwszy chłodzony wagon kolejowy (1868 r.)	366
Ukończenie budowy Kanału Sueskiego (1869 r.)	368
Proklamacja Cesarstwa Niemieckiego (1871 r.)	370
Utworzenie pierwszego parku narodowego (1872 r.)	371
Stworzenie DDT (1873 r.)	373
Wynalezienie telefonu (1876 r.)	375
Otwarcie pierwszej kliniki kontroli narodzin (1878 r.)	377
Zniszczenie narodu Zulusów (1879 r.)	379
Wynalezienie żarówki (1879 r.)	382
Ukończenie budowy katedry w Kolonii (1880 r.)	384
Odkrycie prątków gruźlicy (1882 r.)	386
Wynalezienie włókna syntetycznego (1883 r.)	388
Erupcja wulkanu Krakatau (1883 r.)	390
Wynalezienie światła gazowego z użyciem osłony (1885 r.)	393

Ustalanie tożsamości na podstawie odcisków palców (1885 r.) ...	394
Wynalezienie esperanto (1887 r.)	396
Wynalezienie nadmuchiwanych opon (1888 r.)	398
Wynalezienie duplikatora matrycowego przez Davida Gestetnera (1888 r.)	399
Wynalezienie stalowej konstrukcji szkieletowej (1888 r.)	400
Pierwszy system emerytalny (1891 r.)	401
Samochód Henry'ego Forda (1893 r.)	403
Podróż Lenina do Genewy (1895 r.)	405
Odkrycie promieni Roentgena (1895 r.)	408
Wynalezienie radia (1895 r.)	409
Wynalezienie kinematografu (1895 r.)	412
Odkrycie budowy atomu (1897 r.)	414
Odkrycie, że malarię powodują komary (1897 r.)	415
Wprowadzenie heroiny jako lekarstwa (1898 r.)	416

V. ŚWIAT WSPÓŁCZESNY

Budynek Flatiron, Nowy Jork (1902 r.)	419
Wybuch wulkanu Mount Pelee (1902 r.)	420
Lot braci Wright (1903 r.)	422
Teoria względności Einsteina (1905 r.)	425
Trzęsienie ziemi w San Francisco (1906 r.)	427
Spotkanie Junga i Freuda (1907 r.)	429
Paryska Wystawa Kubistów (1907 r.)	432
Założenie Organizacji Młodych Skautów (1908 r.)	435
Wybuch tunguski (1908 r.)	438
Przełot Bleriota nad kanałem La Manche (1909 r.)	440
Wynalezienie bakelitu (1909 r.)	441
Katastrofa <i>Titanica</i> (1912 r.)	442
Morderstwo arcyksięcia Franciszka Ferdynanda w Sarajewie (1914 r.)	448
Zatopienie <i>Lusitanii</i> (1915 r.)	450
Bitwa jutlandzka (1916 r.)	453
Bitwa nad Sommą (1916 r.)	454
Zamordowanie cara i jego rodziny (1918 r.)	456
Koniec I wojny światowej (1918 r.)	458
Epidemia grypy hiszpanki (1918 r.)	460
Traktat wersalski (1919 r.)	461
Masakra w Amritsar (1919 r.)	463

Początek emisji radiowych (1921 r.)	464
Otwarcie pierwszej autostrady (1921 r.)	467
Przejęcie władzy przez Mussoliniego (1922 r.)	468
Parowiec <i>Willy</i> Walta Disneya (1928 r.)	470
Kolektywizacja rolnictwa w Związku Radzieckim (1928 r.)	472
Odkrycie penicyliny (1928 r.)	474
Krach na Wall Street (1929 r.)	476
Watykański zakaz stosowania antykoncepcji (1930 r.)	478
Wynalezienie mikroskopu elektronowego (1932 r.)	479
Mianowanie Hitlera kanclerzem (1933 r.)	481
Odkrycie rakotwórczości dymu papierosowego (1933 r.)	484
Wynalezienie radioteleskopu (1937 r.)	486
<i>Guernica</i> Picassa (1937 r.)	487
Zamach na Ernsta vom Ratha (1938 r.)	489
Początek II wojny światowej (1939 r.)	492
Rozbicie atomu (1939 r.)	495
Odkrycie malowideł i rytów naskalnych w jaskini Lascaux (1940 r.)	497
Pearl Harbor (1941 r.)	500
Bitwa pod Stalingradem (1942 r.)	502
Lądowanie w Normandii (1944 r.)	504
Hiroszima (1945 r.)	506
Niepodległość Indii (1947 r.)	509
Początek zimnej wojny (1948 r.)	511
Mao Zedong dochodzi do władzy w Chinach (1949 r.)	513
Odszyfrowanie pisma linearnego B (1952 r.)	516
Odkrycie budowy DNA (1952 r.)	518
Wynalezienie kalkulatorów biurowych (1954 r.)	520
Powstanie węgierskie (1956 r.)	521
Walka o czyste powietrze (1956 r.)	523
Pierwszy sztuczny satelita (1957 r.)	525
Kampania na rzecz rozbrojenia nuklearnego (1958 r.)	527
Rewolucja kubańska (1959 r.)	530
Wynalezienie układu scalonego (1959 r.)	532
Debata telewizyjna Kennedy'ego i Nixona (1960 r.)	533
Pigułka (1960 r.)	534
Kryzys kubański (1963 r.)	535
Trzęsienie ziemi w Anchorage (1964 r.)	536
Desegregacja na południu USA (1964 r.)	537
Zielona rewolucja (1964 r.)	540

Pierwsza transplantacja serca (1967 r.)	542
Pierwsze lądowanie na Księżycu (1969 r.)	544
Afera Watergate (1972 r.)	546
Kryzys naftowy (1973 r.)	549
Próba zamachu na papieża Jana Pawła II (1981 r.)	551
Początek pandemii AIDS (1981 r.)	553
Reportaż Michaela Buerka o głodzie w Etiopii (1985 r.)	555
Wybuch w elektrowni jądrowej w Czarnobylu (1986 r.)	558
Masakra na placu Tiananmen (1989 r.)	560
Uwolnienie Nelsona Mandeli (1990 r.)	562
Rozpad Związku Radzieckiego (1991 r.)	565
11 września (2001 r.)	567
Tsunami z 26 grudnia (2004 r.)	569